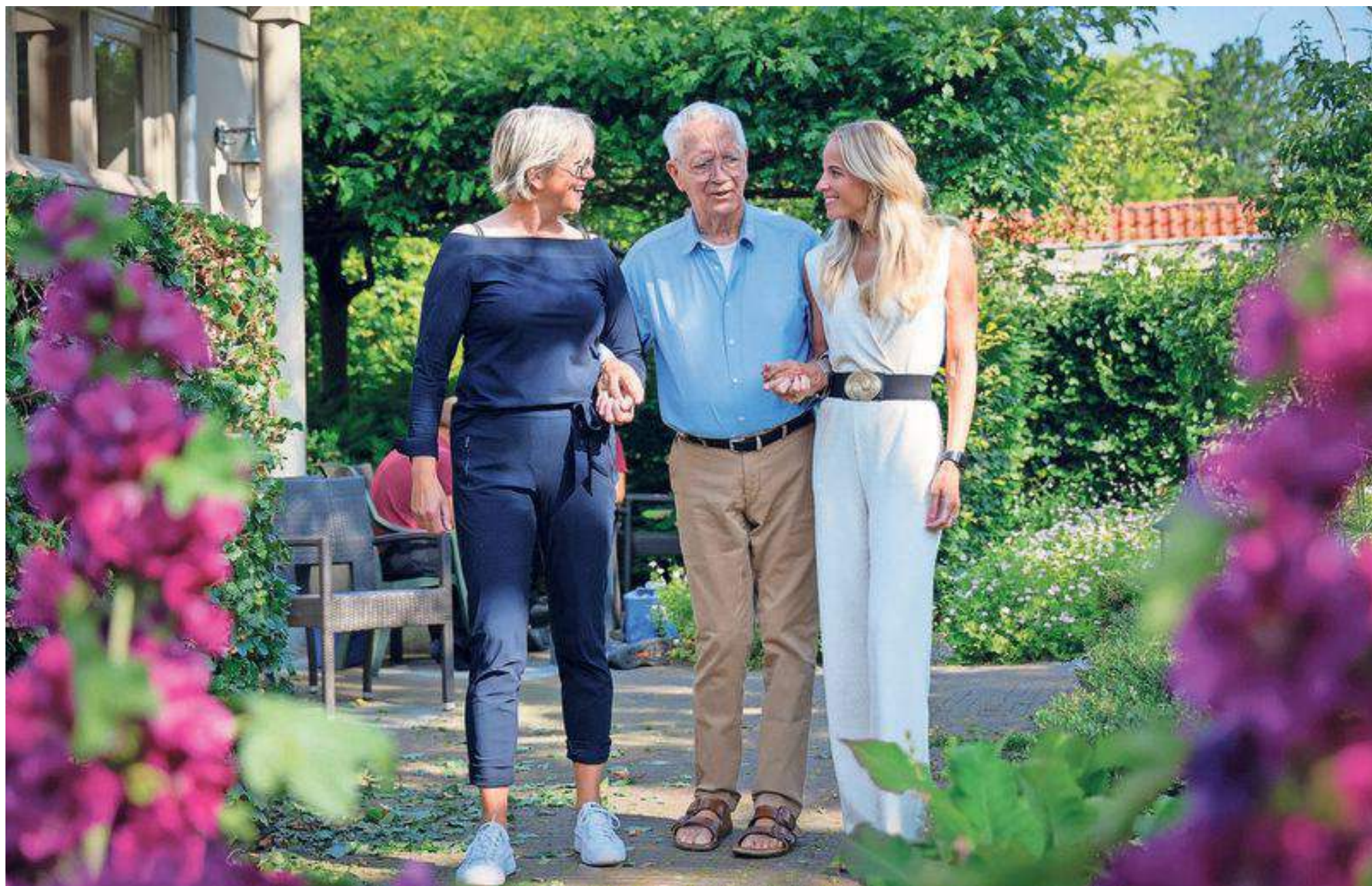

Op pad met een van de bewoners. 'Alles in het verlengde van wat mensen thuis ook altijd al deden.'

FOTO'S MEDIAHUIS/MARCEL ROB

REPORTAGE Op bezoek bij particulier verpleeghuis Martha Flora, locatie Hoorn

Meanderen door het leven voor mensen met dementie

Vrolijk zwaait Anneke naar een fietser die in het voorbijgaan zijn hand opsteekt. Het is de alledaagse gang van zaken bij Martha Flora, op de locatie in Hoorn: het thuis van mensen met dementie.

Nanska van de Laar
nanska.vandelaar@mediahuis.nl

Hoorn ■ De deur van de monumentale stadsvilla aan de Koeportsweg zwaait open en dan is er de enthousiaste ontvangst door locatiemanager Natasja Schouten. Ze gaat voor door de hal en via de kleine keuken waar ze koffie inschenkt, meanderen we naar het voorhuis. De meander is hoe ze in dit huis de woonkamer noemen of eigenlijk de leefruimte die tegelijkertijd het centrale hart vormt van dit verpleeghuis voor mensen met dementie.

De sfeer van een verpleeghuis heeft deze stadsvilla allerm minst. Het zijn de bewoners die wellicht verraden dat je hier niet gewoon in zomaar een woonhuis bent. Neem Anneke die meteen aanschuift bij de koffie en zonder blikken of blozen commentaar op je make-up begint te leveren. Haar eigen kop koffie schuift ze aan de kant, want

ze vindt hem niet te drinken. Dat steekt ze ook niet onder stoelen of banken.

Haar rechterhand rust op de hand van Annet Koelman die naast haar zit. Annet werkt al bijna tien jaar in de Hoornse locatie van Martha Flora. Ze gaat zo met Anneke en Frans naar het zwembad. „Frans? Welke Frans”, wil Anneke weten. „Je kent hem wel, de buurman”, vertelt Annet. „Als ik hem zie, weet ik het waarschijnlijk, maar nu weet ik het niet”, reageert Anneke.

Wat iemand vroeger graag deed, zoals sporten, winkelen, een terrasje pakken; bij Martha Flora proberen ze zo goed als het kan de bewoners hun leven te laten leven zoals ze altijd al deden. „Dat is denk ik ook meteen het grootste verschil met de reguliere zorg. We streven ernaar hier zoveel mogelijk dingen te doen die in het verlengde liggen van wat mensen thuis al deden. We vragen van tevoren ook altijd naar hun hobby's en proberen die hier voort te zetten. Zo hebben we een

„
De eigen
bijdrage is
inderdaad niet
voor iedereen
haalbaar, maar
wordt ook wel
eens overschat

Natasja Schouten
locatiemanager Martha Flora

bewoner die altijd aan waterpolo deed en met hem gaan we dus regelmatig naar het zwembad. Een andere bewoner doet graag aan hardlopen en weer een ander gaat nog steeds naar de dagbesteding”, draagt Natasja als voorbeeld aan.

Afleiding

Natasja werkt nu vijf jaar bij Martha Flora in Hoorn. „Ik ben hier aan het bed begonnen. Ik werkte eerst in de reguliere zorg, maar zocht naar iets anders omdat mijn dochter ernstig ziek is en ook veel zorg nodig heeft. Toen ik hier kwam werken, voelde het meteen als een warm bad, maar ik zag ook dat er dingen anders konden en daar vond ik wat van. Dat zit ook een beetje in mijn aard en zo ben ik coördinator geworden en nu dus locatiemanager. Ik kwam hier niet met die insteek werken, maar ik doe het met veel plezier en ben ook heel trots op wat we hier doen.”

En vooral met heel veel aandacht voor de persoon. „Welzijn staat hier voor ons gelijk aan zorg”, legt

Annet uit. „We creëren hier het verlengde van thuis, want bewoners moeten hier een veilig en vertrouwd gevoel hebben. Dementie neemt natuurlijk ook dingen met zich mee zoals gedragsverandering en dan kijken wij hoe we daar een weg in kunnen vinden. Afleiding is daar een middel voor, zoals dus gaan zwemmen met iemand die vroeger veel aan waterpolo deed. Werkte iemand thuis altijd heel netjes, bijvoorbeeld in het opvouwen van de was, dan doen we dat hier ook zo in de huis-houding. We willen het dagelijks leven zoveel mogelijk passend maken en in stand houden op het niveau van de dementie zodat iemand zich gelukkig, veilig en vertrouwd voelt.”

Het voelt ook heel huiselijk en dat was voor zowel Annet als Natasja een omschakeling toen ze bij Martha Flora gingen werken. „Het is de persoonlijke aandacht die je

➔ **Lees verder op de volgende pagina**

Martha Flora

Martha Flora biedt gespecialiseerde zorg aan mensen met de ziekte van Alzheimer of een andere vorm van dementie. Ze werken niet vanuit de beperkingen van het zorgstelsel, maar bieden dementiezorg die is afgestemd op de persoon die het betreft en tot het einde van zijn/haar leven. Met uitzondering van situaties die aanvullende expertise, kennis of deskundigheid vereisen, wordt de zorg zo ingezet dat iemand niet meer hoeft te verhuizen. De eerste locatie van Martha Flora opende in 2013 in Den Haag. Inmiddels zijn er 17 locaties, waaronder ook in Hoorn, Hilversum, Haarlem en Oegstgeest. Info: marthafloora.nl

Locatie Hoorn heeft een grote tuin. Medewerkers verdienen niet automatisch meer geld, maar hebben wel autonomie en meer tijd voor de bewoners.

→ Vervolg van de vorige pagina

hier kunt geven”, begint Natasja. „Je moet hier meer denken vanuit de bewoners en het een-op-een contact is heel belangrijk. Ik wil daarmee niet de reguliere zorg afkraken, maar verschil is wel dat je hier activiteiten toepast op de bewoner zelf en niet alleen op een groep”, vult Annet aan, die zelf ruim 25 jaar bij de Noord-Holland-

se zorgorganisatie Omring werkte. Meer aandacht voor zorg en welzijn kost ook meer geld, erkent Natasja. „De eigen bijdrage is inderdaad niet voor iedereen haalbaar, maar wordt ook wel eens overschat. Mensen denken dat Martha Flora er alleen is voor heel rijke mensen, maar dat is niet zo. Als je je huis goed verkoopt, kun je hier ook wonen. Een en ander hangt ook af van hoe de familie ermee omgaat.” Familie staat bij Martha Flora

hoog in het vaandel. Die is altijd welkom, mag komen logeren en kan een vorkje mee prikken. „We betrekken de familie bij alles, ook omdat we via de familie alles te weten kunnen komen over een bewoner. We willen ook alles weten en dat klinkt heel nieuwsgierig, maar voor ons is het het ook belangrijk om te weten welke gewoonten of ongemakken iemand heeft om ervoor te zorgen dat ze zich hier ook echt thuis gaan voelen.”

De zorg moet meebewegen met de bewoners, vinden ze bij Martha Flora. „Het is goed om de brein van een ander te leren kennen om hem of haar juist te begeleiden. We vragen ook familie om iets te komen vertellen over de bewoner.

Poppenhuis

Door de intake weet je wel dingen als welk beroep iemand gehad heeft, uit wat voor gezin hij komt en wat de opvoeding is geweest, maar het is zo waardevol als ie-

mand dat komt vertellen. Je hoort dan ook zoveel meer. Vaak kun je een speld horen vallen, omdat ons hele team zo aandachtig luistert.” In de vestiging van Martha Flora in Hoorn wonen dertien mensen. „Hoorn is de kleinste en meest knusse vestiging. Ik noem het ook wel een poppenhuis. Bij andere locaties, zeker die nieuw gebouwd worden, heb je enorme appartementen met kitchenettes. Die hebben wij niet. Als mensen hier komen kijken, raad ik ze ook altijd

aan bijvoorbeeld eens in Haarlem te gaan kijken waar ze grote studio's hebben, maar mensen kiezen toch vaak heel bewust voor de sfeer hier in huis en ja, de locatie is hier in Hoorn ook heel mooi.” Terwijl Annet en Anneke zich voorbereiden op het zwembadbezoek, meanderen we via het huis naar de grote tuin achter deze stadsvilla. „Ik voel zelf heel duidelijk de visie van Martha Flora”, vertelt Natasja. „Marco Ouwehand, de

oprichter van Martha Flora, wilde het allerbeste voor zijn moeder en ging, net als iedereen, alle huizen af, maar niets was goed genoeg voor zijn moeder. Vanuit die gedachte is hij met Martha Flora begonnen en vanuit die gedachte werken wij hier ook: we doen alleen dat wat het allerbeste is voor ieders moeder, vader of partner.”

Wie in een particulier verzorgingshuis woont, betaalt een extra bijdrage. „Enerzijds betaal je voor je eigen appartement, inclusief bijbehorende kosten, en anderzijds betaal je een bijdrage voor algehele verzorging en welzijn. Dan gaat het om onder meer eten, drinken, de was en alle leuke activiteiten en uitstapjes.”

Spaarpot Jeroen vertelt dat de kosten voor zijn moeder op zo'n 4.500 euro per maand kwamen. „Vanzelfsprekend had ze nog een klein pensioen en AOW. Per saldo moest er iedere maand circa 2.700 euro uit de spaarpot bijgelegd worden. En hoewel mijn ouders zeker niet rijk waren, hadden ze wel een eigen appartement met nog een kleine hypotheekschuld. Mijn vader was al

eerder overleden, en als mijn moeder zou verhuizen naar Martha Flora, dan kon haar appartement verkocht worden. Na aflossing van de hypotheek bleef er nog een spaarpot over waardoor mijn moeder nog een jaar of acht in Martha Flora kon blijven wonen. Vanwege de kleinschaligheid en de extra's vonden wij het zeer de moeite waard om daar extra kosten voor te maken.”

Goede zorg is de basis, meent Jeroen. „Maar aandacht voor 'welzijn' zorgt ervoor dat het leven nog aangenaam en de moeite waard is, ook als je dementerend bent en niet zelfstandig kan wonen. Veel mensen zien ouderen met dementie primair als zorgbehoevend. Maar dan wordt vergeten dat zij, ondanks hun ziekte, ook echt plezier kunnen hebben. Bij Martha Flora is veel aandacht voor de dingen die je nog wel kunt doen en waar je plezier uit haalt. Soms gaat het daarbij om eenvoudige dingen zoals meehelpen in de tuin of om mee te helpen met koken. En soms betreft het een uitstapje naar het

Moeder Jeroen Ligthart was gelijk verliefd op de tuin

strand. Het aantal medewerkers per inwoner is bij Martha Flora hoger dan in vergelijkbare reguliere zorginstellingen, dat verklaart ook een belangrijk deel hogere kosten. Maar die extra medewerkers bieden wel de ruimte om extra invulling te geven aan het welzijn.” Uiteindelijk heeft zijn moeder er bijna drie jaar met plezier gewoond. „Ze noemde het altijd 'een vijf sterren hotel met extra's'. Sommige mensen vinden het belangrijk dat er iets overblijft voor kinderen en kleinkinderen. Anderen kiezen voor een zo prettig mogelijke laatste fase van het leven. Overigens kan dat ook in de reguliere zorg, want onze vader heeft het laatste jaar van zijn leven prima zorg gekregen in een regulier verpleeghuis.”

Natasja Schouten (l) en Annet Koelman werken met veel plezier bij Martha Flora in Hoorn.

Bij Martha Flora in Hoorn is zwaaien naar voorbijgangers dagelijkse kost.

‘Als ik nu terugkijk was het een naïeve beslissing’

Martha Flora is genoemd naar de moeder van Marco Ouwehand. Op zijn initiatief opende in 2013 in Den Haag de eerste locatie van dit particuliere verpleeghuis voor mensen met dementie.

Het was voor Martha Flora, die in 2004 de diagnose ziekte van Alzheimer kreeg, de grootste nachtmerrie om te eindigen in een verpleeghuis, vertelt haar zoon Marco. „Ze was nog relatief jong en ik dacht: Ik ga iets voor haar maken. Als ik daar nu op terugkijk, was

dat een naïeve beslissing. Ik kwam niet uit de zorg en niet uit het vastgoed en eigenlijk heb je die twee werelden nodig om zo iets te kunnen doen.” Marco waagde ondanks zijn kennisachterstand toch de sprong in het diepe. „Ja, het was ook in een tijd dat er geen particuliere initiatieven waren. Je hebt het over meer dan twintig jaar geleden en ik moest dus in allerlei opzichten het wiel uitvinden. Dat was best een avontuur en ik kon mijn eerste huis pas na zeven jaar openen.

Mijn moeder was inmiddels overleden.” Wat ze bij Martha Flora doen, vindt hij zelf niet heel bijzonder. „Het is eigenlijk wat je zou verwachten. Al staat het in schril contrast met wat je veelal ziet en dat is best jammer. Er worden gewoon onvoldoende middelen beschikbaar gesteld om zo'n zorgconcept dat wij bieden te realiseren. Het is niet zo dat wij mensen meer betalen, maar we bieden ze wel de gelegenheid hun vak uit te oefenen zoals ze dat eigenlijk zou-

den willen doen. Het zijn de arbeidsomstandigheden die ons aantrekkelijk maken, maar die keuze kost wel geld. Wij besteden bij Martha Flora per bewoner per dag twee uur meer dan andere aanbieders.” Marco was een pionier, maar zijn zorgconcept sloeg wel aan. Inmiddels telt Martha Flora al 17 huizen in heel Nederland en woont zijn eigen vader in het huis in Hoorn. „Na Den Haag volgden Gouda en Lochem, dat inmiddels is samengevoegd met Twello, en toen kwam

de locatie in Hoorn in beeld. Die was toen nog in eigendom van zorgaanbieder Wilgaerden, maar ik vond het een prachtig pand met vooral ook een prachtige tuin.” De oprichter van Martha Flora ging eerst een samenwerking met Wilgaerden aan, maar al gauw werd het een zelfstandig huis. „Toen bleek dat mijn vader niet meer zelfstandig kon wonen, wist ik ook dat Hoorn de plek was waar ik hem naartoe wilde brengen. Hij woonde in Amstelveen en daar had ik geen plek en dan maar liever wat

verder. Ik woon zelf in Amsterdam, maar ga regelmatig naar hem toe. Hij woont er al bijna negen jaar. Ik vind het ook mooi om te zien dat daar precies in de praktijk wordt gebracht wat mijn bedoeling is geweest: alleen voor het allerbeste gaan. Ik krijg liever geen dementie, maar mocht ik het ooit krijgen dan zou ik ook naar Hoorn willen.”

„Dit is gewoon wat je van een verpleeghuis mag verwachten

Marco Ouwehand,
oprichter Martha Flora